

Scientific journal
PHYSICAL AND MATHEMATICAL EDUCATION
Has been issued since 2013.

ISSN 2413-158X (online)
ISSN 2413-1571 (print)

Науковий журнал
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА
Видається з 2013.

<http://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/>

Манейло О.Ю. Особливості укладання сучасних методичних посібників в системі роботи зі студентами // Фізико-математична освіта : науковий журнал. – 2017. – Випуск 4(14). – С. 221-224.

Maneilo O.Y. Study Of Peculiarities Of Building Modern Methodical Guidelines In The System Of Working With Students Of The Day And Foreign Forms Of Teaching // Physical and Mathematical Education : scientific journal. – 2017. – Issue 4(14). – P. 221-224.

УДК 378

О.Ю. Манейло
Індустріальний коледж ДВНЗ УДХТУ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДИЧНИХ ПОСІБНИКІВ В СИСТЕМІ РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ

Анотація. У статті розглянуто проблему модернізації навчального процесу на денних і заочних відділеннях ВНЗ в концепції розробки та використання електронних методичних посібників. Функції навчання здійснюються шляхом обміну інформацією між суб'єктами навчання, який іноді опосередковується засобами навчання. Правильна організація цієї діяльності створює умови для активного й успішного навчання.

Автор дослідив особливості і переваги використання електронних методичних посібників, які значно розширюють можливості студентів, та зазначив ряд рекомендацій і основних принципів розробки таких посібників. Під час дослідження ми дійшли висновку, що проблема інтегрування в європейський освітній простір передбачає постійний пошук і впровадження найбільш дієвих носіїв інформатизації для студентів та викладачів. Особливістю застосування результатів наукового пошуку є необхідність поступово-послідовної системи включення нових форм і методів навчання студентів. Головне – поєднати усе краще, що є в українському та європейському освітньому просторі. Вирішувати проблему розробки і використання електронних методичних посібників треба системно та в досить короткий термін, оскільки потреби в таких посібниках постійно зростають.

Безумовно, далеко не всі викладачі беруть участь у розробленні таких посібників, проте кожен працює над створенням навчально-методичного забезпечення свого предмета, отже, викладені підходи можна використати як модель у цій роботі.

Ключові слова: електронні методичні посібники, довідково-інформаційні джерела, системний підхід.

Постановка проблеми. Розвиток інформаційно-комунікативних технологій зробив актуальною проблему модернізації навчального процесу на денних і заочних відділеннях. Суть такої модернізації найбільше відобразилася в концепції розробки та використання електронних методичних посібників (ЕМП).

Аналіз актуальних досліджень. Питання, пов'язані зі створенням та використанням електронних засобів навчання, зокрема електронних підручників, досліджувались такими науковцями: В. Агеев, Н. Апатова, В. Биков, Л. Білоусова, Л. Брескіна, А. Верлань, В. Вембер, І. Ветрова, Ю. Горошко, Л. Гризун, В. Гриценко, А. Гуржій, Ю. Дорошенко, М. Жалдак, Ю. Жук, І. Іваськів, Л. Зайнутдінова, С. Карп, В. Ключко, О. Кохан, В. Лапінський, М. Львов, Ю. Машбиць, Н. Морзе, Г. Нурмухамедов, А. Пеньков, С. Раков, Ю. Рамський, В. Редько, І. Роберт, В. Руденко, М. Смільсон, О. Співаковський, О. Тищенко, Ю. Триус, А. Уваров, М. Шишкіна, М. Шут, Т. Яковенко та ін. Дидактичні засади методичної діяльності педагога професійної школи розкрито в роботах С. Артюха, О. Белової, Н. Брюханової, І. Зеєра, О. Коваленко, В. Нікіфорова, Н. Никало, Б. Соколова, О. Щербак та ін. У наукових працях А. Ашерова, В. Бикова, Р. Гуревича, Ю. Дорошенка, М. Жалдака, М. Кадемій, А. Литвина, В. Мадзігона, О. Меньяйленка, О. Співаковського, Т. Чепрасової та інших висвітлено питання впровадження інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІТТ) у навчання, наголошується на тому, що мета використання засобів навчання, реалізованих на основі ІТТ, визначається

завданнями інформатизації сучасного суспільства, а також необхідністю інтенсифікації процесів інтелектуального розвитку учнів.

Мета статті. Дослідити розвиток і особливості складання електронних методичних посібників для їх розробки викладачами з метою вивчення економічних дисциплін студентами денного та заочного відділення ІК ДВНЗ УДХТУ.

Виклад основного матеріалу. Процес навчання – це цілеспрямована діяльність, в процесі якої вирішуються завдання освіти, загального розвитку і виховання. Функції навчання здійснюються шляхом обміну інформацією між суб'єктами навчання, який іноді опосередковується засобами навчання. Правильна організація цієї діяльності створює умови для активного й успішного навчання [4]. Трансформація змісту освіти не може оминати проблему навчальних програм і підручників, які мають ґрунтуватися на змісті освіти, розкривати і деталізувати його. Не менш важливою є проблема адекватності підручника чи посібника вимогам державних стандартів і суспільства загалом, оскільки створення сучасних навчальних книг є одним з багатьох чинників, що забезпечують якісну освіту [2].

Система використання електронних методичних посібників (ЕМП) має ряд переваг і значно розширює можливості студентів, а особливо студентів-заочників. Вивчати предмет за допомогою ЕМП мають можливості студенти, які не можуть поєднувати навчання з роботою, мають недостатньо часу для відвідування традиційних бібліотек, навчального закладу чи міста або проживають у віддаленій місцевості тощо [1].

Студент, що навчається за заочною формою навчання, повинен мати комплект навчально-методичних матеріалів, що включають програми курсів, підручники і навчальні посібники в друкованому чи електронному вигляді (посібник, задачник, посібник для виконання практичних робіт тощо), а також методичні посібники для організації самостійної роботи з кожного виду занять. Ідеальний варіант: студент-заочник має на руках електронний методичний посібник з дисципліни [3].

У своїй роботі автор уже декілька років використовує особисто розроблені електронні методичні посібники, орієнтує студентів на використання таких посібників при самостійній роботі. При проведенні лекційних і практичних занять спостерігає ефективність їх впровадження.

Автором розроблені та активно використовуються електронні методичні посібники з таких дисциплін:

1. «Політична економія»;
2. «Економічна теорія»;
3. «Менеджмент»;
4. «Основи менеджменту»;
5. «Основи маркетингу»;
6. «Національна економіка»;
7. «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств».

За час роботи розроблені посібники змінювалися, доповнювалися, поновлювалися, вдосконалювалися.

Подається перепік певних рекомендацій, які вивірені досвідом:

1) для того, щоб електронний посібник щонайкраще відповідав сучасним вимогам, необхідно, щоб він сполучав в собі функції довідково-інформаційного джерела, консультанта і тренажера;

2) для вирішення цієї проблеми пропонує використовувати системний підхід до створення електронних посібників, який розглядає об'єкт як систему, що складається із взаємозалежних елементів, що утворюють певну цілісність;

3) системний підхід дозволяє не орієнтувати електронний методичний посібник на конкретну групу студентів, а створювати його таким чином, щоб ним можна було скористатися практично кожному студенту. Залежно від потреб і вже наявних знань, студент сам вибирає матеріал для вивчення, його обсяг, технологію навчання [5];

4) контроль знань після вивчення кожного розділу може здійснюватися різними способами (за допомогою тестів, контрольних питань, використання практичних завдань тощо);

5) залежно від того, наскільки студент засвоїв матеріал, можна за необхідності повторити вивчений розділ, чи відкоригувати методику навчання. При низьких результатах можливе з'ясування думки самого студента про причини поганого засвоєння матеріалу.

Виходячи з особливостей заочної форми навчання, можна запропонувати основні принципи розробки електронних посібників для заочного навчання. Деякі з них відомі з досвіду традиційного навчання, однак через їхню важливість вважаю за потрібне навести перелік ще раз:

- Програма курсу повинна містити формулювання цілей вивчення курсу, формувати мотивації успішного вивчення дисципліни за допомогою роз'яснення її місця і значення в системі навчання по обраному напрямку (спеціальності).

- Кожен розділ і весь навчальний курс у цілому досягнуть мети, якщо під початку зазначено, які знання і навички студент повинен придбати.

• Посібник повинен бути побудований таким чином, щоб студент-заочник, який навчається міг перейти від діяльності, здійснюваної під керівництвом викладача, до діяльності самостійної, до максимальної заміни викладацького контролю самоконтролем. Тому він повинен містити докладний опис критеріїв правильності рішень.

У найбільш повному варіанті електронний методичний посібник повинен включати:

- методичні рекомендації з вивчення курсу;
- теоретичний матеріал;
- практикум для вироблення умінь і навичок застосування теоретичних знань із прикладами виконання завдань, аналізом поширених помилок;
- довідковий матеріал;
- глосарій;
- систему тестування і контролю знань.

Переваги посібника:

Займає порівняно небагато місця на диску;

1. Зручний для перегляду текст;
2. Наочність;
3. Доступність викладу;
4. Зручність і легкість внесення правок, змін та уточнень у посібник.

Висновки. Інтегрування в європейський освітній простір передбачає постійний пошук і впровадження найбільш дієвих носіїв інформатизації для студентів та викладачів. Особливістю застосування результатів наукового пошуку є необхідність поступово-послідовної системи включення нових форм і методів навчання студентів. Головне – поєднати усе краще, що є в українському та європейському освітньому просторі. Вирішувати проблему розробки і використання електронних методичних посібників треба системно та в досить короткий термін, оскільки потреби в таких посібниках постійно зростають.

Безумовно, далеко не всі викладачі беруть участь у розробленні таких посібників, проте кожен працює над створенням навчально-методичного забезпечення свого предмета, отже, викладені підходи можна використати як модель у цій роботі.

Список використаних джерел

1. Антопольський А.Б., Вигурський К.В. Концепція електронних бібліотек// Електронні бібліотеки №2.2/99. – С. 17-21.
2. Артьомов І.В., Ващук О.М. Навчальна книга: організація і методика створення: посібник. – Ужгород: ЗакДУ, 2012. – 238 с.
3. Губаш О.П. Особливості управління навчальною діяльністю у системі дистанційного навчання. Нові технології навчання. К: Науково-методичний центр вищої освіти, 2006 <http://www.ime.edu.ua.net/em.html>
4. Кухаренко В.М., Рибалко О.В., Сиротенко Н.Г. Дистанційне навчання. Умови застосування /За редакцією проф. Кухаренка В.М./ Харків, 2001. – 282 с.
5. Лапінська І.А. Мотивація навчальної діяльності та можливості інформаційно-комунікаційних технологій у навчальних закладах. – К: НПУ ім. Н.П.Драгоманова, 2002. – 208 с.

References

1. Antopolskyi A.B., Vyhurskyi K.V. Kontseptsiiia elektronnykh bibliotek// Elektronni biblioteky №2.2/99. – S. 17-21.
2. Artomov I.V., Vashchuk O.M. Navchalna knyha: orhanizatsiia i metodyka stvorennia: posibnyk.– Uzhhorod: ZakDU, 2012. – 238 s.
3. Hubash O.P. Osoblyvosti upravlinnia navchalnoi diialnistiu u systemi dystantsiinoho navchannia. Novi tekhnolohii navchannia. K: Naukovo–metodychnyi tsentr vyshchoi osvity, 2006 <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>
4. Kukhareno V.M., Rybalko O.V., Syrotenko N.H. Dystantsiine navchannia. Umovy zastosuvannia /Za redaktsiieiu prof. Kukhareno V.M./ Kharkiv, 2001. – 282 s.
5. Lapinska I.A. Motyvatsiia navchalnoi diialnosti ta mozhlyvosti informatsiino–komunikatsiinykh tekhnolohii u navchalnykh zakladakh. – K: NPU im. N.P.Drahomanova, 2002. – 208 s.

STUDY OF PECULIARITIES OF BUILDING MODERN METHODOLOGICAL GUIDELINES IN THE SYSTEM OF WORKING WITH STUDENTS OF THE DAY AND FOREIGN FORMS OF TEACHING

O.Y. Maneilo

Industrial college of Dvuz UDKhTU, m. Kamyants'ke, Ukraine

Abstract. The article considers the problem of modernization of the educational process for full-time and correspondence departments of universities in the development and use of electronic manuals. Training functions

are carried out through the exchange of information between the subjects of learning, sometimes mediated learning tools. Proper organization of these activities creates conditions for active and successful learning.

The author researched the features and benefits of the use of electronic teaching AIDS, that are appreciably extending possibilities of students, and noted a number of recommendations and basic principles for the elaboration of such tools. During the research we came to the conclusion that the problem of integration into the European educational space involves a constant search for and implementation of the most effective carriers of Informatization for students and teachers. Feature of application of results of scientific research, the need gradually-consistent system for the inclusion of new forms and methods of teaching students. The main thing - to combine all that is best in the Ukrainian and European educational spaces. To solve the problem of development and use of electronic manuals is necessary to systematically and in a relatively short time, as demand for such benefits is constantly growing.

Of course, not all teachers participate in the development of such AIDS, however, each working to create training and methodological support of their subject, therefore, the suggested approaches can be used as a model in this work.

Keywords: *electronic methodical manuals, reference and information sources, system approach.*